

Мирослав Откович
about 3 years ago

Так бути не повинно. Поранені солдати без нижніх кінцівок стоять в загальній черзі за довідкою по декілька годин. Цей шматок паперу вимагає жорстока і невблаганна військова бюрократична машина.

Я, зі своїм прооперованим меніском, на лівому коліні, сперся на милицю і мовчки дивився за тим, що відбувається.

Поліклініка відчиняється о дев'ятій ранку, о сьомій тридцять тут вже людно. Пів на дев'яту в списках в реєстратуру вже був шістдесятим, в черзі до хірурга тринадцятим. ... [See more](#)

2.5K 218 13K

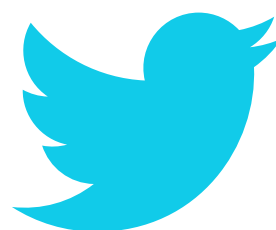
«Поранені солдати без нижніх кінцівок стоять в загальній черзі за довідкою по декілька годин. Цей шматок паперу вимагає жорстока і невблаганна військова бюрократична машина.

Я зі своїм прооперованим меніском на лівому коліні сперся на милицю і мовчки дивився за тим, що відбувається.

Поліклініка відчиняється о дев'ятій ранку, о сьомій тридцять тут вже людно. Пів на дев'яту в списках в реєстратуру вже був шістдесятим, в черзі до хірурга - тринадцятим. Електронної черги не існує. Все на листочку в клітинку. А для того, щоб потрапити в останній кабінет, там де виписують документи ВЛК, моє прізвище опинилось під номером 502!!!».

Додайте до цього, що у приміщенні лікарні немає де сісти, немає питної води, а туалети не пристосовані для людей на милицях. А ще - не вистачає лікарів.

За кілька днів у Фейсбуці з'являється **публікація** дівчини-бійця з позивним "Мауглі" вже з Києва.

Позивний Мауглі

about 3 years ago

Мирослав Откович надихнув теж написати. Дуже не хотілося додавати сумних замальовок до всього іншого, але дійшло, що мовчиш часто через хибну установку «терпи, іншим ще гірше» і її слід міняти. Терпи, іншим гірше, це коли на стабіку в Торезьку відмовляєшся від евакуації. Типу в мене фігня, а ми ж оце тільки повернулися з іншої точки, там купа важких. Не робіть так. Послужайте медика, який весь час сварився з бійцями через відмови від госпіталізації і по ітогу туди ж. Бо поті...
[See more](#)

586 96 1.3K

Короткий уривок і з цього допису. Уявіть: зима, натовп поранених перед зачиненими дверима, хтось стоїть в одному носочку на морозі... Розгублені, пригнічені, зневірені... І це – наші героїчні бійці, якими пишається вся країна.

«Спочатку пускають тих, хто на милицях. Забіг паралімпійської збірної по бруківці. Бо і нас таких немало, а талончик номер 20 - то шість годин черги може бути. Потім весь натовп забиває коридор перед віконечком реєстрації, прихисток совка невмирущого. 30-річні передчасно постарілі люди сваряться, наче пенсіонери в радянській поліклініці. Хто не вліз - товчуться біля дверей...».

Читайте також: **Розмита держава: інституційні «сірі зони» слід негайно ліквідувати**

Черга біля військової лікарні у Львові. Кадр з репортажу каналу іctv

||

Втім, 30 січня Мирослав Откович **повідомляє** своїм читачам, що вже є перші позитивні результати:

«За підсумками моєї зустрічі з керівником Львівського військового госпіталю, Володимиром Книгиницьким, ми домовились про конкретні речі: ід завтра в поліклініці будуть розгорнуті два волонтерські центри; у цих центрах буде безкоштовна вода для військових пацієнтів і постійна можливість виміряти тиск. Окрім того, буде забезпечене безкоштовне копіювання усіх необхідних документів та можливість зробити фото...

Щодо глобальної реформи, як от електронний документообіг. Над його запровадженням працюють на рівні Міністерства цифрової трансформації. З цього приводу говорили з **Masi Nauyem**.

Питання на контролі. Домовились про подальшу співпрацю».

Не забарилися і телевізійники. У «Єдиних новинах» з'явилось кілька **сюжетів** з Львівського госпіталю, в яких про проблеми поранених військових розповіли самі бійці. І – теж позитивна інформація: в госпіталі подовжено години роботи, потурбувалися про додаткових лікарів. У Центральному київському госпіталі ситуація теж значно покращилася.

Перше питання, яке виникає: невже потрібно було очікувати скандалу та суспільного розголосу?

Читайте також: **До чого приводить занедбана судова система: Хабар, втеча, бізнес з окупантами**

Урядовці запевняють, що проблеми з пораненими військовими – на контролі

Вже 30 січня міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко **написав** на своїй сторінці у Фейсбучі:

«Одне з питань, яке лунало найчастіше у зверненнях до мене останнім часом – робота військово-лікарських комісій... Саме тому ми разом з Мінцифри, Міноборони та Мінветеранів (...) почали шукати рішення, як спростити цей механізм як для поранених, так і для військових медиків».

Серед кроків, які будуть впроваджені найближчим часом, міністр назвав: електронний документообіг у військових закладах, щоб прибрати паперову тяганину і черги та можливість реабілітації поряд з місцем проживання.

У той же день міністр цифрової трансформації Михайло Федоров теж **опублікував** допис у Фейсбучі, в якому серед іншого зазначив:

«Поранені бійці вимушені проводити час у чергах, ходити до різних інституцій, збирати купу паперових документів. І це все для того, щоб підтвердити поранення. Потім комісія дає експертний висновок, що робити військовому після поранення: звільнитись зі служби, переводитись на іншу посаду чи повертатись до частини для продовження служби.

Наприклад, військовому поранили під Бахмутом. Евакуювали до київського шпиталю на реабілітацію. Після лікування бійцю потрібно повертатися до своєї частини, щоб отримати паперове направлення на ВЛК. Потім зібрати купу документів, необхідних для проходження ВЛК, яка взагалі може бути в іншому місті. І такий «квест» треба проходити, навіть якщо військовому ампутували руку або ногу.

Команда Мінцифри разом з Міноборони, МОЗ, Мінветеранів, Мінсоцполітики та ГО "Правозахисний для військовослужбовців "Принцип" розробили план з цифровізації військово-лікарської комісії...

Це – лише невелика частина з того, що потрібно цифровізувати у військовій сфері. Наші військові гідні отримувати людяні послуги».

Вже через кілька днів після публікації Мирослава Отковича ситуація у львівській лікарні покращилася. Фото Суспільного Львів

А ще раніше, 17 січня, міністр оборони Олексій Резніков в одному з інтерв'ю **розповів**:

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

«Зараз класний проект ми готуємо, щоб зробити оцифровку документів, документообороту в наших госпіталах... щоб наші поранені хлопці і дівчата не були самі собі кур'єрами і возили – медичний заклад, потім військова частина, ВЛК, медичний заклад... І тут ми в партнерстві з Міністерством у справах ветеранів.

Сьогодні є вже коло активістів, які самі з колишніх поранених, які розуміють цю біду або цю проблему, і готові в цьому активно брати участь. От Масі Найєм, був правником, пішов воювати, отримав поранення і от ми з ним теж мали розмову і домовились, що будемо продовжувати цей напрямок».

У недавньому **інтерв'ю** Укрінформу представник Президента України у Верховній Раді України Федір Веніславський розказав,

що питання ВЛК були розглянуті на засіданні комітету за участі представників Міністерства оборони, військово-лікарських комісій, громадськості. Один із напрямів, який вирішить проблеми у сфері діяльності військово-лікарських комісій, – це максимальна цифровізація, електронні черги, створення можливості надання в електронному вигляді всіх необхідних медичних документів, може, навіть без фізичної присутності людини. «На превеликий жаль, це дуже забюрократизована система, – підкреслив Федір Веніславський. – Вважаю, що протягом року ми можемо створити більш-менш цивілізовані правила діяльності ВЛК».

Отже, в Україні про цю проблему знали і опікувалися нею ще до суспільного розголосу. Хоча, мабуть, починати треба було раніше.

Читайте також: **Внутрішній фронт: Держкіно України та його очільниця Кудерчук продовжують вести війну проти держави Україна**

Чим займатиметься ГО «Принцип»

Офіційно про створення ГО «Принцип», яка займатиметься правозахистом військових, Масі Найєм **повідомив** на початку лютого.

«У цій назві ми втілили нашу мету зробити повагу до військових основою усіх взаємодій держави із бійцями. Цього нині бракує», – написав Масі Найєм. І проанонсував, що незабаром ГО випустить дуже важливий продукт, покрокову інструкцію, яка розкладе по полицях, що робити після поранення.

Принцип

Шлях пораненого має ґрунтуватися на:

- ✚ Повазі до людської гідності
- ✚ Прозорості процесів лікування, реабілітації та допомоги

Розповісти про роботу правозахисного центру ми попросили його співзасновницю Любов Галан.

- Ми маємо два напрямки, перший – це «правова довідка», я так її називаю, – розповідає пані Галан. – На жаль, поки люди не можуть до нас зателефонувати і отримати відповідь на своє питання, бо в нас не працює «гаряча лінія». Проте ми вже готуємо перший продукт. Вже буде готовий навігатор, алгоритм для військових в електронному і в друкованому форматі, де вони зможуть дізнатися важливі питання у випадку, якщо вони поранені. І якісь поради, як захищати свої права, які документи вони мають отримувати тощо.

Другий напрямок, для нас дуже важливий – це адвокація. Бо ми не можемо як правозахисники, юристи, тримати на контролі кожного військовослужбовця. Потрібно змінювати правову рамку, правозастосування, щоб система сама працювала на цього військовослужбовця.

Масі Найєм і Любов Галан

- Щоб було зрозуміліше читачеві, - можете навести конкретні приклади?

- В грудні минулого року ми зустрілися з міністром цифрової трансформації, бо одна із найбільш болючих проблем поранених військовослужбовців - це паперова тяганина, яка б могла бути вирішена автоматизацією документообігу, цифралізацією документів. На жаль, проблеми, з якими зіштовхуються поранені, починаються не на ВЛК, а раніше. Це питання і військової частини, і проведення обстеження, і видача довідки про обставини поранення. Це й проблеми, які виникають із направленням на військово-лікарську комісію, проходження самої ВЛК і очікування висновку. Проблеми є і з оскарженням висновків комісії, виплатами. Ці проблеми є комплексними, системними. Одна із задач - унеможливити черги. Для чого і була створена у січні Міжвідомча група, до якої входять експерти з Міністерства оборони, Мінцифри, МОЗ, Мінветеранів і наша організація.

До нас звертається багато людей, які хочуть допомогти, зараз ми проводимо донабір в команду. І тут важливо сказати, що всі члени нашої команди мають родичів, мають у сім'ї військовослужбовців, навіть, з пораненнями. Дуже важливо, щоб люди, які до нас ідуть, усвідомлювали питання, з якими вони працюють, - підкреслює Любов Галан.

Читайте також: **Позбавлення повноважень мера Чернігова - небезпечно дикий прецедент для інших**

Це - системні проблеми, які виникли не сьогодні

Докладніше про проблеми поранених військових ми розпитали голову ГО "АСТ", медіаексперта, воєнну журналістку Ольгу Гужву. До речі, на сайті «Медіацентр «Схід» кілька днів тому був **опублікований** матеріал про проблеми, пов'язані з лікуванням наших військових. А перед тим Ольга Гужва стала однією з підписантів **звернення** до Міністерства оборони щодо стану справ у сфері лікування військовослужбовців, в якому йшлося про те, що величезну кількість поранених та хворих бійців існуюча система, судячи за все, вже "не вивозить".

Саме Ольга Гужва збила історії поранених бійців, про яких йде мова у статті «Медіацентру «Схід». Вона наполягає, що військовослужбовці, перш за все, мають відчувати повагу до себе в усіх взаємовідносинах, що виникають у бійців з державою.

- Одна з проблем у тому, що розібратися, за що несе відповідальність Міністерство оборони, а за що - Міністерство охорони здоров'я, інколи дуже важко, - розповідає Ольга Гужва. - І коли, наприклад, цивільні лікарі кажуть, що це вже - не їхня парафія, і то має вирішувати командування, такі ситуації дуже шкодять репутації Міноборони. А слід розуміти, що багато бійців, крім поранень, мають ще й посттравматичні стресові розлади. І замість належного психологічного супроводження, отримують додаткові стреси під час проходження тої ж ВЛК. От ми й запропонували Міністерству оборони спільно розробити якісь механізми, щоб допомогти нашим бійцям. Але, щоб створити дієвий механізм, треба почути тих, хто безпосередньо стикається з цими проблемами, щоб дізнатися де, на якому етапі вони виникають.

Ольга Гужва

- Про це кажуть і у правозахисному центрі «Принцип», створеному Масі Наємом разом з однодумцями. Виходить, ви - не одні...

- Так, ми почали рухатися практично в тому ж напрямку. І ми будемо співпрацювати з усіма організаціями, які роблять правильні речі. Волонтерські організації, які разом з мною підписалися під згаданим зверненням до Міністерства оборони, - вони всі рухаються в одному напрямку. І це добре. Бо проблем дуже багато. Запровадження електронних черг під час проходження ВЛК - лише невелика їх частка.

От, наприклад. Здавалося б, на лікування військовослужбовцям виділяються чималі кошти. Але саме сьогодні ми будемо відвозити ліки до Львова, де в різних лікарнях перебувають 29 бійців, які отримали вибухові травми. Але профільний лікар, до якого ми звернулися, каже: того, що їм прописують, недостатньо, щоб молоді хлопці не втратили слух. І те, що закупили волонтери - це не якісь мегадефіцитні або дорогі ліки. Але чомусь їх не призначають. Ви розумієте, 29 людей - це дуже мало. А це ж - найбільш поширена травма на лінії фронту.

- Може, це пояснюється тим, що раніше лікарі просто не стикалися у мирному житті з подібними травмами, і у них елементарно не вистачає досвіду? Йдеться ж про «цивільні» лікарні, а ви знайшли якогось профільного спеціаліста. Та й людський фактор ніхто не скасовував - лікарі є різні. І позитивних прикладів - теж дуже багато. Протягом року ми робили декілька публікацій про те, як героїчно наші лікарі рятують і цивільних, і військових, буквально ночуючи на роботі. Нещодавній приклад - кум нашої співробітниці після поранення під Бахмутом потрапив у звичайну лікарню в Павлодарі, де, за його словами, дуже уважні лікарі, ще й намагаються нагодувати чимось смачненьким...

- Звісно, позитивних прикладів багато. І я знаю цивільні лікарні у Дніпрі, де дуже добре ставлення лікарів, які і консультують, і пояснюють, як діє те чи інше лікування. Але зустрічається і формальний підхід, коли максимально дистанціюються і кажуть: «Нічого не знаємо, це - до командування».

В мене є дуже близький колега, який отримав три травми. В тому числі - й вибухову - струс мозку, закрита черепно-мозкова травма... Це теж під Бахмутом було. І його відправили у Дніпро. А далі почалася якась незрозуміла історія. Людину із серйозними травмами, з наслідками, які видно візуально - тобто у нього трясуться руки, голова, він погано аналізує, що відбувається - його починають «кидати» з однієї лікарні в іншу: військову, цивільну... А він навіть таксі самостійно викликати не може... І весь цей час - втрачений для лікування. І такі приклади - не поодинокі - подивіться публікацію в «Медіацентр «Схід». Буває, що деякі молоді хлопці, які ледве прийшли до тями, кажуть: «Та ну його до біса, те лікування!». І повертаються на фронт...

- І ще одна проблема, - каже пані Ольга. - Є історії, коли військові були змушені повертатися в свою частину з апаратом Єлізарова - де б та частина не знаходилася, хоч у Бахмуті. І там начмед, тобто військовий лікар, мав приймати рішення: потребуєш ти подальшого лікування, чи ні.

Рішення мають спільно приймати начмед і завідувач профільного відділення, наприклад, неврології. Ці речі мають бути синхронізовані.

Читайте також: **Героїчні жінки українського Сходу**

- Саме на цьому наголошував і Михайло Федоров у своєму дописі...

- Це системні проблеми, які тягнуться всі 9 років війни...Є хлопці, які з 2014 року доводять, що отримали поранення при виконанні бойового завдання. Тому що банально не було зроблено відповідного запису. І зараз, якщо подивитися виписки хлопців, не у кожного у виписці зазначено, що травма отримана при виконанні бойового завдання. А що це означає? Коли військовий буде оформляти собі пільги -

він це не зможе довести. Повинен бути якийсь реєстр, якийсь контроль. Хлопці мають розуміти, що вони захищені з боку держави...

Я вважаю, що наше звернення насамперед конструктивне: давайте спільно розв'язувати ці проблеми. А не для того, щоб когось покарати. Наприклад, того ж начмеда. Мета - створити дієвий механізм, тому що, чим далі - таких людей буде більше і більше. І ще обов'язково потрібно, щоб у розробці тих чи інших рішень брали участь люди з кожного регіону України. Тому що в Києві можна створити дуже класну штуку, але в Миколаєві вона не буде так гарно працювати, а в Харкові працюватиме взагалі по-іншому.

Читайте також: **Внутрішній фронт. Чому дрони досі затримують на кордоні, а волонтери б'ють на сполох**

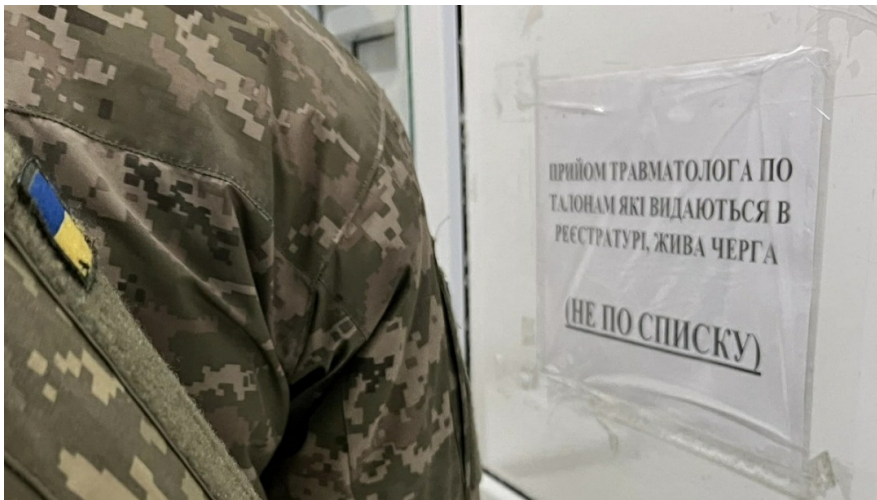

Фото з Фейсбуку користувача під ніком Позивний Майглі

«Ми намагаємося зробити все...»

То що робиться прямо зараз, аби позбутися наболілих проблем? Наші запитання - до Євгенії Слівко, радниці командувачки Медичних сил ЗСУ.

- У Центральному госпіталі в Києві, у військовому госпіталі у Львові, звідки зробили сюжет для телебачення, - там ситуація покращилася. Зокрема, і завдяки волонтерам, які привезли воду та лавки. А що в інших закладах?

- Командуванням Медичних сил прийняте рішення про збільшення штату лікарів, посилення персоналу лікарями-спеціалістами, кількість яких коригується в залежності від їхнього навантаження, - каже Євгенія Слівко. - Так, чисельність Збройних сил збільшилася в рази, отже - зросло навантаження і на військові заклади охорони здоров'я. Щодо ремонтів і відповідного обладнання для мало мобільних поранених - все це теж вирішується. Міжвідомча робоча група, куди увійшли представники Міноборони, МОЗ, Міністерства у справах ветеранів, Мінцифри, а також правозахисний центр для військовослужбовців ГО «Принцип», зокрема, працює зараз над проектом реформи ВЛК. По-перше, це електронний документообіг, по-друге, найближчими місяцями мають бути запроваджені електронні черги для проходження військово-лікарської комісії. Скажу більше - в одному з медичних закладів вже запрацював електронний запис в тестовому режимі. В проєкті також передбачено, що військовослужбовці зможуть проходити ВЛК за місцем проживання.

- ВЛК - це не всі проблеми, які зараз є. Скажімо, бійці розповідають волонтерам, що їх з невідомих причин перевозили з однієї лікарні до іншої. І під час цього вони не отримували взагалі ніякого лікування. Трапляється, що у медичних закладах немає потрібних ліків, і їх мусять купувати ті ж волонтери...

- Якщо військовослужбовцю можуть надати якісну медичну послугу в тому чи іншому медичному закладі, то його відповідно туди й евакуюють. На жаль, мені невідомо про факти, про які ви говорите... Взагалі ж в Україні від початку повномасштабного вторгнення створено єдиний медичний простір. Тобто, цивільні лікарні разом із військово-медичними закладами Міністерства оборони співпрацюють в єдиному просторі, щоб об'єднати зусилля. Медичні сили намагаються забезпечити військові госпіталі всім необхідним. Якщо ж мова про цивільні заклади - то тут треба з'ясувати в кожному окремому випадку.

Читайте також: **Внутрішній фронт. Проросійський мер Полтави й досі на посаді**

- Ще одна проблема, на яку багато нарікань. Боець, скажімо, після ампутації кінцівки, щоб проходити подальшу реабілітацію, має повернутися до своєї військової частини, - де б вона не знаходилася, хоч у Бахмуті - щоб там начмед вирішив, що робити далі. Невже неможливо розробити якісь інші, прийнятні механізми внутрішньої комунікації?

- Міжвідомча група, про яку я розповідала, власне, працює і над цим, тобто впровадженням електронного документообігу, щоб лікарі обмінювалися відповідними формами довідок, аби полегшити проходження всіх цих етапів, - пояснює пані Євгенія.

- Через усі ці проблеми, які не вирішувалися роками, нівелюється сама повага до наших бійців-героїв, які замість турботи відчувають ледве не провину за те, що вони отримали поранення... Взяти той же приклад з госпіталем у Києві - серед іншого, там йшлося про елементарне - хоча би відчинити двері і впустити людей на млицих, щоб вони не мерзли на морозі...

- Я розумію, про що ви кажете. Але, якби у мене не було власного прикладу... У мене батько після поранення восени минулого року проходив ВЛК в Києві з подальшою реабілітацією. І я абсолютно не втручалася в цей процес. Коли я в нього запитувала, чи виникають у нього якісь нарікання на роботу медичного персоналу, він відповідав - жодних. Звичайно, проблеми є. Хочеться покращити умови праці і для медичного персоналу, і проходження всіх процедур для військовослужбовців. Особливо, якщо мова - про поранених бійців. Повірте, ми намагаємося зробити все, щоб вирішити цю ситуацію якнайкраще, - запевнює Євгенія Слівко.

Резюмуємо. Проблеми є. На жаль, - дуже серйозні. Але у нас склалося враження, що люди, які цим опікуються, зроблять все, щоб все це неподобство якнайскоріше відійшло в минуле.

—
Лариса Гаврилова, Київ, опубліковано у виданні УКРІНФОРМ

В тему:

- **У війні корупціонери побачили особливі спокусливі можливості**
- **Внутрішній фронт. "Слуги народу" готують вилучення землі у міст та людей**
- **Внутрішній фронт: Чому влада хоче приховати судові рішення?**
- **Моральна іржа "Слуг народу" через зносини з поплічниками Медведчука**
- **Корупція у 2023 році — це фактична крадіжка західних грошей**

[Share 0](#)

Читайте «Аргумент» в [Facebook](#) и [Twitter](#)

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

ВІДЕО

Воїни «Альфи» СБУ — ТОП-1 серед підрозділів Сил оборони за результатами бойової роботи у квітні

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com